EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

الأدلة من الكتاب والسنة تحرم الأغاني والملاهي وتحذر منها

Al-Adilla min al-kitāb wa-s-sunna tuḥarrimu al-aghānī wa-l-malāhī wa-tuḥadhdhiru minhā

Cântările și instrumentele muzicale

ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz

Cântările și instrumentele muzicale în lumina Coranului și Sunnei

الأدلة من الكتاب والسنة تحرم الأغاني والملاهي وتحذر منها

Al-Adilla min al-kitāb wa-s-sunna tuḥarrimu al-aghānī wa-l-malāhī wa-tuḥadhdhiru minhā

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: الأدلة من الكتاب والسنة تحرم الأغاني والملاهي وتحذر منها
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Ediția arabă disponibilă în biblioteca oficială a șeicului Ibn Bāz; textul principal și răspunsul anexat despre imnurile islamice.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Dovezile din Coran și Sunna împotriva cântărilor și a instrumentelor muzicale 1
Versetele despre vorbirea deșartă 7
Cuvintele lui Ibn al-Qayyim despre cântări și instrumente 17
O îndoială care trebuie înlăturată 21
Hadithul despre instrumentele muzicale și autenticitatea sa ... 32
Cuvintele înaintașilor despre urmările cântării 39
Rânduiala ascultării imnurilor islamice 53
Glosar 54
Bibliografie 55
Indice 56

1 Dovezile din Coran și Sunna împotriva cântărilor și a instrumentelor muzicale

Am citit cele publicate de revista ar-Rā'id în numerele șaizeci și șapte și șaizeci și opt, sub semnătura lui Abū Turāb aẓ-Ẓāhirī, cu titlul *„Coranul și Sunna nu au interzis cântatul, nici folosirea și ascultarea instrumentelor muzicale și a fluierelor"*. Am cercetat hadithurile și relatările amintite în articol, precum și temeiurile pe care s-a sprijinit când a susținut că sunt permise cântările și instrumentele de divertisment, urmându-l pe imamul său, Abū Muḥammad ibn Ḥazm aẓ-Ẓāhirī. M-a uimit foarte mult îndrăzneala cu care, urmându-l pe imamul său Abū Muḥammad, a declarat slabe toate hadithurile transmise despre interzicerea cântărilor și a instrumentelor de divertisment. A mers chiar mai departe, afirmând ceva și mai grav: că hadithurile transmise în această privință sunt născocite. M-a uimit și îndrăzneala lor neobișnuit de mare de a declara permise cântările și toate instrumentele de divertisment, în pofida numeroaselor versete, hadithuri și relatări de la înaintașii virtuoși — Allah să fie mulțumit de ei — care le interzic.[1]

Îi cerem lui Allah să ne ocrotească de vorbirea despre El fără cunoaștere și de îndrăzneala de a declara permis ceea ce Allah a interzis, fără nicio dovadă. Învățații i-au reproșat încă din vechime lui Abū Muḥammad această mare îndrăzneală și l-au criticat pentru ea; din pricina ei a trecut prin multe încercări. Îi cerem lui Allah să ne ierte pe noi, pe el și pe toți musulmanii.

1 Revista Rāyat al-Islām, nr. 2–3, anul al doilea, Muḥarram–Ṣafar 1381 H, pp. 70–75, și nr. 4–5, Rabīʿ al-Awwal–Rabīʿ ath-Thānī 1381 H, pp. 11–23.

Allah i-a avertizat pe robii Săi să nu vorbească despre El fără cunoaștere și le-a interzis să declare lucrurile interzise ori permise fără dovadă. El, Atotputernicul și Mărețul, a arătat că aceasta ține de porunca și de înfrumusețarea Satanei. Allah Preaînaltul spune:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلْإِثْمَ وَٱلْبَغْيَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

„Spune: «Domnul meu a interzis numai faptele rușinoase, pe cele văzute și pe cele ascunse, păcatul, nedreptatea fără drept, să-I faceți lui Allah asociați pentru care El nu a pogorât nicio dovadă și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.»”[2]

Coran 7:33

2 Sura al-Aʿrāf, versetul 33.

Allah Preaînaltul mai spune:

﴿وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا
حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ
ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ﴾

„Nu spuneți, urmând minciuna rostită de limbile voastre: «Aceasta este îngăduită, iar aceasta este oprită!», ca să născociți minciuni despre Allah. Cei care născocesc minciuni despre Allah nu vor izbândi. O plăcere de scurtă durată, apoi vor avea parte de o pedeapsă dureroasă!”[3]

Coran 16:116–117

Allah Preaînaltul mai spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَلَا تَتَّبِعُواْ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٌ إِنَّمَا يَأۡمُرُكُم بِٱلسُّوٓءِ
وَٱلۡفَحۡشَآءِ وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ﴾

„O, oameni! Mâncați din ceea ce se află pe pământ, îngăduit și bun, și nu urmați pașii Satanei, căci el vă este un dușman vădit. El vă poruncește numai răul și faptele rușinoase și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.”[4]

Coran 2:168–169

3 Sura an-Naḥl, versetul 116.

4 Sura al-Baqara, versetele 168–169.

În aceste versete nobile, Allah Preaslăvitul i-a avertizat pe robii Săi să nu declare lucrurile permise ori interzise fără cunoaștere. El a arătat că vorbirea despre El fără cunoaștere se află la o treaptă înfricoșătoare, deasupra asocierii. Totodată, le-a atras atenția robilor Săi că Satana dorește ca ei să vorbească despre Allah fără cunoaștere și le poruncește aceasta, pentru a le strica religia, purtarea și societatea.

Fiecare musulman are, așadar, datoria să se ferească de vorbirea despre Allah fără cunoaștere, să se teamă de Allah Preaslăvitul și să fie conștient că El îl vede atunci când declară ceva permis ori interzis. Trebuie să se elibereze de patimi și de imitarea oarbă și să urmărească să le arate robilor lui Allah hotărârea Sa așa cum a lămurit-o El în Cartea Sa sau cum a îndrumat către ea Trimisul Său ﷺ în Sunna sa. Să facă aceasta din sinceritate față de Allah și de robii Săi, ferindu-se de ascunderea cunoașterii și nădăjduind răsplata lui Allah. Îi cerem lui Allah să ne călăuzească pe noi și pe ceilalți frați ai noștri pe această cale urmată de oamenii cunoașterii și ai credinței și să ne păzească de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. El este cu putere peste toate.

Îți voi arăta, cititorule, cu voia lui Allah, greșelile din cuvintele lui Abū Turāb și ale imamului său Abū Muḥammad. Îți voi lămuri versetele, hadithurile autentice și relatările care interzic cântările și instrumentele de divertisment și voi aduce din cuvintele învățaților despre acest subiect ceea ce este de ajuns și înlătură nelămuririle. Astfel vei urma în această privință o cale dreaptă, iar din inima ta vor dispărea, cu voia lui Allah, îndoielile și confuziile care s-ar fi putut lipi de ea, cum li se poate întâmpla celor ce au auzit articolul lui Abū Turāb și al altor autori asemenea lui. De la Allah cerem ajutor, în El ne încredem și nu există putere și tărie decât prin Allah, Cel Preaînalt, Cel Măreț.

Abū Turāb a spus: *„Cercetarea chestiunii arată că sunt permise cântatul, instrumentele sale și ascultarea lui. În Legea adusă de Muḥammad ﷺ nu s-a transmis absolut niciun text temeinic care să le interzică. Dovezile se iau din cele două izvoare: Coranul și Sunna; tot ceea ce este în afara lor reprezintă tulburare și falsitate respinsă. Unui credincios nu-i este îngăduit nicidecum să depășească hotarele lui Allah..."* Apoi, în cuprinsul articolului, a spus: *„Al-Ḥāfiẓ Abū*

Muḥammad ibn Ḥazm a spus: «Vânzarea șahului, a fluierelor, a lăutelor, a instrumentelor muzicale și a ṭanbūr-urilor este cu totul permisă. Cine sparge vreunul dintre acestea trebuie să-l despăgubească, în afară de cazul în care este o imagine reprezentată: cel care o sparge nu datorează despăgubire, din motivul pe care l-am amintit mai înainte. Ele fac parte din averea proprietarului lor.»"

Eu spun: Abū Muḥammad a greșit, iar după el a greșit și Abū Turāb, declarând permis ceea ce Allah a interzis dintre cântări și instrumentele de divertisment. Ei le-au deschis oamenilor porțile unui mare rău și s-au abătut astfel de la calea oamenilor credinței și a purtătorilor Sunnei și ai Coranului: companionii și cei care i-au urmat cu bună purtare. Aceasta este un lucru grav, cu o primejdie foarte mare. Îi cerem lui Allah să ne ocrotească pe noi și pe musulmani de rătăcirea inimilor, de rugina păcatelor și de îmboldirile Satanei. El este Darnic și Generos.

Cei mai mulți învățați ai Islamului și majoritatea imamilor călăuzirii au susținut interzicerea cântărilor și a tuturor instrumentelor muzicale, adică a tuturor instrumentelor de divertisment. Au cerut ca instrumentele muzicale să fie sparte și au spus că cel care le distruge nu datorează despăgubiri. Au spus și că, atunci când cântatul este însoțit de instrumente muzicale, precum toba, fluierul, lăuta și altele asemenea, el este interzis prin consens. Fac excepție cazurile care vor fi lămurite, cu voia lui Allah Preaînaltul, precum femeile care bat daff-ul la nuntă și în împrejurări asemănătoare. Abū ʿAmr ibn aṣ-Ṣalāḥ a relatat consensul învățaților Islamului asupra interzicerii cântărilor și a instrumentelor muzicale atunci când sunt reunite; textul cuvintelor sale va urma în cele transmise de la el de marele învățat Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el. Aceasta din pricina împietririi și a bolii pe care cântările și instrumentele de divertisment le aduc inimilor și pentru că le îndepărtează de Nobilul Coran și de ascultarea cunoștințelor folositoare. Fără îndoială, aceasta este una dintre uneltirile Satanei prin care i-a înșelat pe oameni și i-a prins pe cei cu puțină cunoaștere și religie, până când au ajuns să prefere ascultarea *„coranului*

Satanei" și a fluierului său în locul ascultării Cărții lui Allah și a hadithurilor Trimisului Său ﷺ.

Înaintașii i-au mustrat aspru pe cei preocupați de cântări și de divertismente, i-au descris drept nesăbuiți și nelegiuiți și au spus că mărturia lor nu se primește. Vor urma, cu voia lui Allah, unele dintre cuvintele lor despre aceasta. Motivul este slăbirea credinței, împuținarea pudorii și a evlaviei și nesocotirea poruncilor și a interdicțiilor lui Allah pe care le provoacă preocuparea pentru cântări și instrumentele muzicale. Tot astfel, cei dedați cântărilor și instrumentelor muzicale sunt încercați printr-o mare nepăsare, prin înclinația către falsitate, prin greutatea cu care se ridică la rugăciune și la faptele bune și prin râvna pentru cele la care îi cheamă cântările și instrumentele: desfrânare, sodomie, băutul vinului și întovărășirea cu femei și cu tineri fără barbă, în afară de cei pe care Allah îi ocrotește. Oamenii cu judecată cunosc felurile de rău și de stricăciune ce decurg din aceste însușiri și mijloacele de rătăcire proprie și de rătăcire a altora cuprinse în ele.

Iată, cititorule drag, câteva dintre versetele Nobilului Coran și hadithurile Trimisului ﷺ transmise cu privire la interzicerea cântărilor și a instrumentelor muzicale.

Versetele despre vorbirea deșartă

Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ وَإِذَا
تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسۡتَكۡبِرٗا كَأَن لَّمۡ يَسۡمَعۡهَا كَأَنَّ فِيٓ
أُذُنَيۡهِ وَقۡرٗاۖ فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

„Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah și să o ia în derâdere. Aceștia vor avea parte de o pedeapsă umilitoare. Iar când i se recită versetele Noastre, se întoarce trufaș, ca și cum nu le-ar auzi, de parcă în urechile sale ar fi surzenie. Vestește-i, așadar, o pedeapsă dureroasă!”[5]

Coran 31:6–7

5 Sura Luqmān, versetele 6–7.

Al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr — Allah să aibă milă de el — a spus în comentariul său la aceste două versete: „După ce a amintit starea celor fericiți, care sunt călăuziți de Cartea lui Allah și trag folos din ascultarea ei, așa cum spune Allah Preaînaltul:

﴿ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ ٱلْحَدِيثِ كِتَٰبًا مُّتَشَٰبِهًا مَّثَانِىَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ﴾

«Allah a pogorât cea mai frumoasă cuvântare: o Carte ale cărei părți se aseamănă și ale cărei învățături se repetă. Pielea celor care se tem de Domnul lor se înfioară la auzul ei, apoi pielea și inimile lor se înmoaie la pomenirea lui Allah.»[6]

Coran 39:23, fragment

a continuat amintind starea celor nefericiți, care au întors spatele folosului ascultării Cuvântului lui Allah și s-au îndreptat către ascultarea fluierelor, a cântărilor, a melodiilor și a instrumentelor ce stârnesc desfătarea. Așa cum a spus Ibn Masʿūd despre cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

«Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată de la calea lui Allah»[7]

Coran 31:6, fragment

6 Sura az-Zumar, din versetul 23.

7 Sura Luqmān, din versetul 6.

El a spus: *«Pe Allah, aceasta este cântarea!»* Ibn Jarīr a relatat: Yūnus ibn ʿAbd al-Aʿlā mi-a spus: Ibn Wahb ne-a înștiințat: Yazīd ibn Yūnus mi-a spus, de la Abū Ṣakhr, de la Abū Muʿāwiya al-Bajalī, de la Saʿīd ibn Jubayr, de la Abū aṣ-Ṣahbāʾ al-Bakrī, că l-a auzit pe ʿAbd Allāh ibn Masʿūd fiind întrebat despre acest verset:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

«Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată de la calea lui Allah»[8]

Coran 31:6, fragment

ʿAbd Allāh ibn Masʿūd a răspuns: *«Cântarea, pe Allah, în afară de Care nu există alt dumnezeu!»* A repetat aceasta de trei ori. ʿAmr ibn ʿAlī ne-a spus: Ṣafwān ibn ʿĪsā ne-a spus: Ḥumayd al-Kharrāṭ ne-a înștiințat, de la ʿAmmār, de la Saʿīd ibn Jubayr, de la Abū aṣ-Ṣahbāʾ, că l-a întrebat pe Ibn Masʿūd despre cuvintele lui Allah:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ﴾

«Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă»

Coran 31:6, fragment

El a spus: *«Cântarea.»* Tot astfel au spus Ibn ʿAbbās, Jābir, ʿIkrima, Saʿīd ibn Jubayr, Mujāhid, Makḥūl, ʿAmr ibn Shuʿayb și ʿAlī ibn Badhīma.

8 Sura Luqmān, versetul 6.

Al-Ḥasan al-Baṣrī a spus: «Acest verset a fost pogorât despre cântări și fluiere:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾

Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah.»[9]

Coran 31:6, fragment

Qatāda a spus despre cuvintele Sale:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾

«Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah»

Coran 31:6, fragment

«Pe Allah, poate că omul nu cheltuiește niciun ban pentru aceasta, dar cumpărarea ei înseamnă că o preferă. Îi este de ajuns unui om ca rătăcire să aleagă cuvântarea falsă în locul celei adevărate și ceea ce dăunează în locul a ceea ce folosește.»"

9 Sura Luqmān, versetul 6.

Cugetă, cititorule drag, la aceste două versete nobile, la cuvintele acestui imam în explicarea lor și la cele transmise de el de la imamii înaintașilor despre aceasta. Îți va deveni limpede marea primejdie în care se află cei dedați cântărilor și divertismentelor. Vei înțelege că versetul nobil îi mustră și îi critică în mod explicit și că faptul de a cumpăra vorbirea deșartă și de a o prefera este un mijloc de rătăcire proprie și de rătăcire a altora, chiar dacă ei nu urmăresc ori nu cunosc aceasta. Allah Preaslăvitul i-a lăudat pe oamenii Coranului la începutul surei, le-a elogiat însușirile frumoase și a arătat că ei sunt oamenii călăuzirii și ai izbânzii. El, Atotputernicul și Mărețul, a spus:

﴿بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ الٓمٓ تِلْكَ ءَايَـٰتُ ٱلْكِتَـٰبِ ٱلْحَكِيمِ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ أُو۟لَـٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

„În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător. Alif, Lām, Mīm. Acestea sunt versetele Cărții pline de înțelepciune, călăuzire și îndurare pentru cei care fac binele, care împlinesc rugăciunea, dau zakāt-ul și sunt pe deplin încredințați de Viața de Apoi. Aceștia urmează călăuzirea de la Domnul lor și aceștia sunt cei care izbândesc.”[10]

Coran 31:1–5

10 Sura Luqmān, versetele 1–5.

Apoi Preaslăvitul a spus:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾

„Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah."[11]

Coran 31:6, fragment

Aceasta arată mustrarea celor care cumpără astfel de lucruri și faptul că se expun rătăcirii după ce au primit călăuzirea. Orice mijloc de rătăcire proprie și de rătăcire a altora este vrednic de mustrare: trebuie să ne ferim de el și să ne îndepărtăm de el. Ceea ce al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr a spus în explicarea versetului au spus și alți comentatori, precum Ibn Jarīr, al-Baghawī, al-Qurṭubī și alții. Al-Wāḥidī a spus chiar în comentariul său: *„Cei mai mulți comentatori susțin că vorbirea deșartă înseamnă cântarea."* Alții au explicat-o prin asociere, iar un grup a explicat-o prin poveștile ne-arabilor și prin vorbele false care abat de la adevăr. Toate acestea sunt explicații corecte, care nu se contrazic. Versetul nobil îl mustră pe cel care se obișnuiește cu ceea ce îl abate de la calea lui Allah și îl distrage de la Cartea Sa. Fără îndoială, cântările și instrumentele de divertisment se numără printre cele mai urâte forme ale vorbirii deșarte care abat de la Cartea lui Allah și de la calea Sa.

Abū Jaʿfar ibn Jarīr — Allah să aibă milă de el — a spus în comentariul său, după ce a amintit părerile comentatorilor despre vorbirea deșartă: *„Părerea corectă în această privință este să se spună că prin ea se înțelege orice vorbire care distrage de la calea lui Allah și pe care Allah ori Trimisul Său a interzis să o ascultăm. Allah Preaînaltul a vorbit în general spunând «vorbirea deșartă» și nu a restrâns-o la unele feluri, excluzându-le pe altele. Ea rămâne,*

11 Sura Luqmān, versetul 6.

așadar, generală până când vine o dovadă care să o restrângă; cântarea și asocierea intră în aceasta."
Al-Qurṭubī a spus în explicarea cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ﴾

„Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah."[12]
Coran 31:6, fragment

„Man, «cel care», se află în cazul nominativ, având funcția de subiect al propoziției nominale. Vorbirea deșartă înseamnă cântarea, potrivit lui Ibn Masʿūd, Ibn ʿAbbās și altora." Apoi a explicat pe larg acest verset și a spus: *„A doua chestiune: este vorba despre cântarea obișnuită a celor cunoscuți pentru ea, care tulbură sufletele și le îndeamnă la patimă, la dragoste pătimașă și la desfrânare, punând în mișcare ceea ce era liniștit și trezind ceea ce era ascuns. Dacă acest fel de cântare cuprinde poezii în care sunt evocate femeile și descrisă frumusețea lor ori sunt amintite vinul și lucrurile interzise, nu există dezacord asupra interzicerii sale. Aceasta este divertismentul și cântarea mustrate prin consens. În schimb, din ceea ce nu cuprinde asemenea lucruri este permis puțin, în momentele de bucurie, precum nunțile și sărbătorile, ori pentru a însufleți munca grea: așa s-a întâmplat la săparea șanțului și în cântările de mânat cămilele ale lui Anjasha și Salama ibn al-Akwaʿ. Cât privește ceea ce au introdus sufiții astăzi, anume ascultarea neîncetată a cântărilor însoțite de instrumentele care stârnesc desfătarea, precum fluierele, ṭār-ul, instrumentele muzicale și corzile, aceasta este interzisă."*

12 Sura Luqmān, versetul 6.

Aceste cuvinte ale lui al-Qurṭubī sunt bune și armonizează relatările transmise în această privință. Printre ele se află ceea ce este stabilit în cele două Ṣaḥīḥ-uri, de la ʿĀʾisha — Allah să fie mulțumit de ea —, care a spus:

دخل علي النبي ﷺ وعندي جاريتان تغنيان بغناء بعاث فاضطجع على الفراش وحول وجهه، ودخل أبو بكر رضي الله عنه فانتهرني وقال: مزمار الشيطان عند النبي ﷺ؟ فأقبل عليه رسول الله ﷺ فقال: دعهما، فلما غفل غمزتهما فخرجتا.

„Profetul ﷺ a intrat la mine, în timp ce aveam două fete care cântau cântecele de la Buʿāth. S-a întins pe pat și și-a întors fața. A intrat Abū Bakr — Allah să fie mulțumit de el —, m-a mustrat și a spus: «Fluierul Satanei lângă Profet ﷺ?» Trimisul lui Allah ﷺ s-a întors către el și a spus: «Lasă-le!» Când nu a mai fost atent, le-am făcut semn și au ieșit.”

Al-Bukhārī și Muslim.

Într-o versiune la Muslim, Trimisul lui Allah a spus:

يا أبا بكر إن لكل قوم عيدا وهذا عيدنا

„Abū Bakr, fiecare neam are o sărbătoare, iar aceasta este sărbătoarea noastră.”

Muslim.

Într-o altă versiune a sa, el ﷺ a spus:

دعهما يا أبا بكر فإنها أيام عيد

„Lasă-le, Abū Bakr, căci acestea sunt zile de sărbătoare."
Muslim.

În unele dintre versiunile sale se spune și:

جاريتان تلعبان بدف

„Două fete care se jucau cu un daff."
Muslim.

Din acest hadith însemnat se înțelege că dezaprobarea cântatului, mustrarea lui și numirea sa *„fluierul Satanei"* erau lucruri cunoscute și statornicite printre companioni — Allah să fie mulțumit de ei. De aceea aș-Ṣiddīq a mustrat-o pe ʿĀʾisha pentru cântatul celor două fete din casa ei și l-a numit *„fluierul Satanei"*. Profetul ﷺ nu i-a reproșat această numire și nu i-a spus că nu este nicio problemă cu cântatul și cu daff-ul, ci doar i-a poruncit să le lase pe cele două fete, motivând că erau zile de sărbătoare. Aceasta arată că se cuvine îngăduință în asemenea împrejurări față de fetițe în zilele de sărbătoare, fiind zile de bucurie și veselie. În plus, cele două fete cântaseră numai cântecele anșārilor rostite în ziua de Buʿāth despre vitejie și război. Ele se deosebesc de cele mai multe cântări ale cântăreților și cântărețelor de astăzi, care stârnesc instinctele sexuale și îndeamnă la îndrăgostirea pătimașă de înfățișări și la multe ispite ce îndepărtează inimile de cinstirea lui Allah și de păzirea drepturilor Sale. Cum i-ar fi îngăduit unui om cu judecată să facă analogie între acestea? Cel care cugetă la acest hadith înțelege că ceea ce depășește fapta celor două fete este un lucru de condamnat, împotriva căruia trebuie avertizat, pentru a închide calea stricăciunii și a păzi inimile de ceea ce le abate de la adevăr și le preocupă în detrimentul Cărții lui Allah și al împlinirii drepturilor Sale.

Cât privește afirmația lui Abū Turāb că acest hadith dovedește permisiunea neîngrădită a cântatului, ea este falsă, după cum s-a lămurit. Versetele, hadithurile și relatările transmise despre acest subiect arată toate falsitatea afirmației sale. Tot astfel este și hadithul relatat de Sufyān ath-Thawrī, de la Abū Isḥāq as-Sabīʿī, de la ʿĀmir ibn Saʿd al-Bajalī:

أنه رأى أبا مسعود البدري وقرظة بن كعب وثابت بن يزيد وهم في عرس وعندهم غناء، فقلت لهم: هذا وأنتم أصحاب رسول الله ﷺ؟ فقالوا: إنه رخص لنا في الغناء في العرس والبكاء على الميت من غير نوح.

„El i-a văzut pe Abū Masʿūd al-Badrī, Qaraẓa ibn Kaʿb și Thābit ibn Yazīd la o nuntă, unde se cânta. Le-am spus: «Așa ceva, deși sunteți companionii Trimisului lui Allah ﷺ?» Ei au răspuns: «Ni s-a îngăduit cântatul la nuntă și plânsul pentru mort fără bocet.»”

Sufyān ath-Thawrī, de la Abū Isḥāq, de la ʿĀmir ibn Saʿd.

Acest hadith nu dovedește permisiunea neîngrădită a cântatului, ci doar permisiunea sa la nuntă, pentru a face cunoscută căsătoria. Cel care îl cercetează înțelege că el dovedește interzicerea cântatului, nu permisiunea sa. Atunci când Profetul ﷺ le-a îngăduit cântatul la nuntă pentru o înțelepciune cunoscută, aceasta a arătat că este oprit în celelalte împrejurări, în afară de ceea ce este îngăduit printr-o dovadă aparte. Tot astfel, îngăduința acordată călătorului de a scurta rugăciunea de patru rakʿa arată că altuia nu-i este îngăduit aceasta. Și îngăduința acordată femeii aflate la menstruație sau la sângerarea de după naștere de a lăsa înconjurarea de rămas-bun arată că altora nu le este îngăduit. Exemplele sunt numeroase. De asemenea, mustrarea cântatului de către ʿĀmir ibn Saʿd față de acești companioni și faptul că ei i-au recunoscut observația dovedesc că

dezaprobarea și interzicerea cântatului erau statornicite printre companioni și urmașii lor și le erau cunoscute de la Profet ﷺ. De la Allah cerem ajutor.

Cuvintele lui Ibn al-Qayyim despre cântări și instrumente

Marele învățat Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a spus în cartea sa Ighāthat al-lahfān min maṣā'id ash-shayṭān: *„Printre uneltirile și capcanele vrăjmașului lui Allah, cu care i-a înșelat pe cei cu puțină cunoaștere, judecată și religie și a prins inimile celor neștiutori și ale celor dedicați falsității, se numără ascultarea fluieratului, a bătăilor din palme și a cântărilor însoțite de instrumentele interzise. El urmărește să abată inimile de la Coran și să le țină lipite de nelegiuire și nesupunere. Cântarea este „coranul Satanei", vălul gros care desparte de Coran și descântecul sodomiei și al desfrânării. Prin ea, nelegiuitul își atinge cele mai mari dorințe față de cel de care este îndrăgostit. Satana a înșelat astfel sufletele dedate falsității și, prin viclenie și amăgire, le-a înfrumusețat-o. Le-a insuflat argumente false despre frumusețea ei, iar ele au primit insuflarea lui și, pentru ea, au părăsit Coranul..."* Apoi — Allah să aibă milă de el — a spus: „Bine a grăit cel care a spus:

تلي الكتاب فأطرقوا لا خيفة
لكنه إطراق ساه لاهي
وأتى الغناء فكالحمير تناهقوا
والله ما رقصوا لأجل الله
دف ومزمار ونغمة شادن
فمتى رأيت عبادة بملاهي
ثقل الكتاب عليهم لما رأوا

تقييده بأوامر ونواهي
سمعوا له رعدا وبرقا إذ حوى
زجرا وتخويفا بفعل مناهي
ورأوه أعظم قاطع للنفس عن
شهواتها يا ذبحها المتناهي
وأتى السماع موافقا أغراضها
فلأجل ذاك غدا عظيم الجاه
أين المساعد للهوى من قاطع
أسبابه عند الجهول الساهي
إن لم يكن خمر الجسوم فإنه
خمر العقول مماثل ومضاهي
فانظر إلى النشوان عند شرابه
وانظر إلى النسوان عند ملاهي
وانظر إلى تمزيق ذا أثوابه
من بعد تمزيق الفؤاد اللاهي

واحكم فأي الخمرتين أحق بالتحريم

والتأثيم عند الله

Când li s-a recitat Cartea, și-au plecat capetele, dar nu de teamă,
ci cum le pleacă un om nepăsător, prins în joacă.
Când a venit cântarea, au răcnit asemenea măgarilor;
pe Allah, n-au dansat de dragul lui Allah!
Un daff, un fluier și glasul unei gazele tinere:
când ai văzut adorare prin instrumente de joacă?
Cartea le-a devenit grea când au văzut
cum îi leagă de porunci și interdicții.
Au auzit în ea tunet și fulger, fiindcă ea cuprinde
mustrare și înfricoșare pentru săvârșirea celor oprite.
Au văzut-o drept cea mai mare piedică în calea sufletului
spre poftele sale: cât de deplin îl înjunghie!
Iar ascultarea cântării a venit potrivită dorințelor sale;
de aceea a dobândit o atât de mare cinstire.
Cât de departe sunt, pentru neștiutorul nepăsător,
cel care sprijină patima și cel care îi taie mijloacele!
Chiar dacă nu este vin pentru trupuri,
este vin pentru minți, asemenea și deopotrivă lui.
Privește-l pe cel beat când bea
și privește femeile când se desfată.
Privește-l pe acesta cum își sfâșie hainele
după ce și-a sfâșiat inima nepăsătoare.
Judecă atunci: care dintre cele două vinuri este mai îndreptățit
să fie interzis și socotit păcat înaintea lui Allah?

Versuri citate de Ibn al-Qayyim în Ighāthat al-lahfān.

Un altul a spus:

برئنا إلى الله من معشر
بهم مرض من سماع الغنا
وكم قلت يا قوم أنتم على
شفا جرف ما به من بنا
شفا جرف تحته هوة
إلى درك كم به من عنا
وتكرار ذا النصح منا لهم
لنعذر فيهم إلى ربنا
فلما استهانوا بتنبيهنا
رجعنا إلى الله في أمرنا
فعشنا على سنة المصطفى
وماتوا على تنتنا تنتنا

Ne-am dezis înaintea lui Allah de un neam
bolnav din pricina ascultării cântării.
De câte ori le-am spus: „Oameni, vă aflați
pe marginea unui mal fără nicio temelie,
pe marginea unui mal sub care se cască o prăpastie
spre un adânc plin de suferință!”
Repetăm acest sfat pentru ei
ca să avem o dezvinovățire înaintea Domnului nostru.
Când au nesocotit înștiințarea noastră,
ne-am întors cu treaba noastră către Allah.
Noi am trăit urmând Sunna Celui Ales,
iar ei au murit pe ritmul „tan-tanā, tan-tanā”.

Versuri citate de Ibn al-Qayyim în Ighāthat al-lahfān.

Apărătorii Islamului și imamii călăuzirii nu au încetat să-i mustre pe acești oameni din toate comunitățile religioase și să avertizeze împotriva urmării căii lor și a pășirii pe urmele lor.” Allah să aibă milă de el.

O îndoială care trebuie înlăturată

Abū Turāb a pretins, urmându-l pe Ibn Ḥazm, că vorbele Preaslăvitului:

﴿لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا﴾

„ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah și să o ia în derâdere”

Coran 31:6, fragment

ar dovedi că cel care cumpără vorbirea deșartă dintre cântări și divertismente nu merită mustrarea decât dacă o cumpără cu intenția de a se rătăci ori de a-i rătăci pe alții. În schimb, pentru cel care o cumpără ca să se distreze și să se destindă n-ar fi nicio problemă. Răspunsul este că această îndoială este falsă din trei puncte de vedere.

Primul: aceasta contrazice înțelegerea înaintașilor virtuoși, a companionilor și a urmașilor lor, asupra versetului nobil. Ei l-au

adus drept dovadă pentru mustrarea cântărilor și a divertismentelor și pentru avertizarea împotriva lor, fără să le condiționeze de ceea ce a spus Abū Turāb. Ei sunt cei care cunosc cel mai bine înțelesurile Cuvântului lui Allah și ale cuvintelor Trimisului ﷺ și înțeleg mai bine decât cei de după ei ceea ce Allah a voit prin cuvintele Sale.

Al doilea: aceasta contrazice înțelesul vădit al versetului pentru cel care cugetă la el, căci Allah Preaslăvitul a spus:

﴿لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾

„ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah”
Coran 31:6, fragment

Aceasta arată că această categorie de oameni mustrați a cumpărat vorbirea deșartă și, prin ea, se abate de la calea lui Allah fără cunoaștere, fără să fie conștientă de țelul urmărit și fără intenția de a se rătăci ori de a-i rătăci pe alții. Dacă ar fi cumpărat vorbirea deșartă știind că se rătăcește prin ea sau urmărind aceasta, Allah, Atotputernicul și Mărețul, nu ar fi spus:

﴿لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾

„ca să-i abată, fără cunoaștere, de la calea lui Allah”
Coran 31:6, fragment

Despre cel care știe că a cumpărat vorbirea deșartă pentru a abate de la calea lui Allah nu se spune că nu știe. La fel, despre cel care urmărește aceasta nu se spune că a cumpărat-o pentru a abate, fără cunoaștere, de la calea lui Allah. Cel care știe că țelul său este rătăcirea sau care urmărește aceasta a cumpărat vorbirea deșartă pentru a abate de la calea lui Allah în cunoștință de cauză și cu intenție, nu fără cunoaștere. Cugetă și ia aminte, cititorule drag, și adevărul îți va deveni limpede. Prin urmare, litera lām din cuvintele Sale:

﴿لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

„ca să-i abată de la calea lui Allah”
Coran 31:6, fragment

este lām-ul urmării sau lām-ul motivării, adică explicarea a ceea ce se întâmplă potrivit decretului divin; al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr și alții au amintit aceasta. Dacă ea exprimă urmarea, sensul este că acela care cumpără vorbirea deșartă dintre cântări și instrumente muzicale va ajunge la rătăcire față de calea lui Allah, la rătăcirea altora, la luarea în derâdere a căii lui Allah și la întoarcerea spatelui versetelor lui Allah, cu trufie și dispreț, chiar dacă nu își dă seama și nu urmărește aceasta. Potrivit celui de-al doilea sens, de explicare a celor ce se petrec potrivit decretului divin, înțelesul este că Allah Preaslăvitul a hotărât și a rânduit ca unii oameni să cumpere vorbirea deșartă și, prin ea, să se abată de la calea lui Allah. În ambele interpretări, versetul nobil îl mustră pe cel care cumpără vorbirea deșartă și îl amenință că va ajunge la rătăcire, la luarea în derâdere a căii lui Allah și la întoarcerea spatelui Cărții lui Allah. Aceasta este realitatea des întâlnită și văzută la cei care se ocupă de vorbirea deșartă, de cântări și de instrumentele muzicale, le găsesc frumoase și devin pasionați de ele: ajung la împietrirea inimii și la rătăcire de la adevăr, în afară de cei de care Allah are milă.

Legea islamică, deplină în izvoarele sale și în urmările pe care le ia în considerare, a arătat obligația de a ne feri de mijloacele rătăcirii și ale stricăciunii și de a avertiza împotriva lor, ca nu cumva să se ajungă la rezultatele lor. Astfel, Profetul ﷺ a interzis să se bea cantitatea mică, neîmbătătoare, pentru a împiedica ajungerea la cea care îmbată. El — pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa — a spus:

ما أسكر كثيره فقليله حرام

„Ceea ce îmbată în cantitate mare este interzis și în cantitate mică."

Tot astfel, a interzis rugăciunea după rugăciunea de dimineață și după cea de după-amiază, pentru ca aceasta să nu devină un mijloc de a cădea în adorarea soarelui la răsăritul și la apusul său, așa cum au căzut unii asociaționiști. Exemplele asemănătoare sunt numeroase și le cunoaște oricine are chiar și cea mai mică știință despre Legea curată. De la Allah cerem ajutor.

Al treilea punct de vedere: dacă mustrarea ar fi limitată la cel care cumpără vorbirea deșartă cu intenția de a se rătăci ori de a-i rătăci pe alții, n-ar mai avea niciun folos faptul că Domnul, Atotputernicul și Mărețul, a numit în mod aparte vorbirea deșartă. În acel caz, mustrarea nu i-ar fi proprie, ci l-ar cuprinde pe oricine face ceva urmărind prin aceasta rătăcirea proprie ori a altora, chiar dacă acel lucru este, în sine, iubit de Allah Preaslăvitul. Un exemplu este cel care cumpără un exemplar al Coranului pentru a-i înșela pe oameni și a-i rătăci. Exemplarul Coranului este iubit de Allah pentru că el cuprinde Cuvântul Său, Atotputernicul și Mărețul, însă El Preaslăvitul nu iubește ca robii Săi să-l cumpere pentru înșelare și rătăcire, ci pentru călăuzire și îndrumare spre bine. Ibn Ḥazm și Abū Turāb au recunoscut acest lucru și au pretins că versetul se limitează la această categorie. Este însă o greșeală vădită, o abatere de la înțelesul său corect și o pierdere a sensului său mai deplin.

Ai înțeles, cititorule drag, din aceste trei puncte de vedere, cum este înlăturată îndoiala lui Abū Turāb și de ce este falsă. Ți-a

devenit limpede că versetul nobil este o dovadă vădită pentru mustrarea și interzicerea cântărilor și a divertismentelor și că ele sunt un mijloc de rătăcire proprie și de rătăcire a altora, de luare în derâdere a căii lui Allah și de întoarcere a spatelui Cărții Sale, chiar dacă acela care le cumpără nu-și dă seama de aceasta. Astfel au înțeles versetul înaintașii virtuoși, iar ei sunt mai îndreptățiți să fie urmați — Allah să fie mulțumit de ei. Mai înainte ți s-a lămurit și îndoiala lui Abū Turāb legată de hadithul celor două fete, precum și cealaltă îndoială a sa, legată de hadithul lui Abū Masʿūd al-Badrī și al celor doi companioni ai săi, cărora li s-a îngăduit cântatul la nuntă. Am arătat că amândouă hadithurile sunt dovezi vădite împotriva lui Abū Turāb și a imamului său Ibn Ḥazm, pentru interzicerea cântărilor și oprirea lor, nu pentru permisiunea lor. Lauda I se cuvine lui Allah, prin a Cărui binefacere se împlinesc lucrurile bune.
Marele învățat Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a vorbit despre versetul amintit:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ﴾

„Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă”
Coran 31:6, fragment

aducând cuvinte bune care întăresc cele arătate. Iată textul său — Allah să aibă milă de el: „Al-Wāḥidī și alții au spus că cei mai mulți comentatori susțin că prin vorbirea deșartă se înțelege cântarea. Aceasta a spus Ibn ʿAbbās, în relatarea lui Saʿīd ibn Jubayr și Miqsam de la el, și a spus-o ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, în relatarea lui Abū aṣ-Ṣahbā’ de la el. Este și părerea lui Mujāhid și a lui ʿIkrima. Thuwayr ibn Abī Fākhita a relatat de la tatăl său, de la Ibn ʿAbbās, despre cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ﴾

«Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă»
Coran 31:6, fragment

El a spus: *«Este omul care cumpără o roabă care să-i cânte noaptea și ziua.»* Ibn Abī Najīḥ a spus, de la Mujāhid: *«Este cumpărarea cântărețului și a cântăreței cu mulți bani și ascultarea lui și a altor lucruri false asemenea lui.»* Aceasta este părerea lui Makḥūl și alegerea lui Abū Isḥāq, care a spus: *«Cea mai mare parte a celor transmise în comentariu arată că vorbirea deșartă de aici înseamnă cântarea, deoarece ea distrage de la pomenirea lui Allah Preaînaltul.»* Al-Wāḥidī a spus: *«Cei care cunosc înțelesurile au spus că aceasta cuprinde toate poveștile de divertisment, cântările, fluierele și instrumentele muzicale care distrag de la Coran. Chiar dacă termenul folosit este cumpărarea, el se folosește și pentru înlocuire și preferare, lucru des întâlnit în Coran. Aceasta este arătat și de ceea ce a spus Qatāda despre verset: „Poate că nu a cheltuit bani pentru el." El a spus: „Îi este de ajuns unui om ca rătăcire să aleagă cuvântarea falsă în locul celei adevărate."»* Al-Wāḥidī a spus: *«Potrivit acestei explicații, versetul dovedește interzicerea cântatului.»*

El a spus: «Cât despre cântarea roabelor cântărețe, aceasta este cea mai gravă din acest capitol, din pricina numeroaselor amenințări transmise despre ea. Se relatează că Profetul ﷺ a spus:

من استمع إلى قينة صب في أذنه الآنك يوم القيامة

„Celui care ascultă o cântăreață i se va turna plumb topit în ureche în Ziua Învierii."

Relatare citată de al-Wāḥidī.

Ānuk înseamnă plumb topit. Explicarea vorbirii deșarte prin cântare a fost transmisă și cu atribuire la Profet ﷺ. În Musnad-ul imamului Aḥmad, în Musnad-ul lui ʿAbd Allāh ibn az-Zubayr al-Ḥumaydī și în Jāmiʿ-ul lui at-Tirmidhī este relatat, de la Abū Umāma, că Profetul ﷺ a spus — iar formularea este a lui at-Tirmidhī:

لا تبيعوا القينات ولا تشتروهن ولا تعلموهن ولا خير في تجارة فيهن وثمنهن حرام، وفي مثل هذا نزلت هذه الآية

„Nu vindeți roabele cântărețe, nu le cumpărați și nu le învățați să cânte. Nu este niciun bine în negoțul cu ele, iar prețul lor este interzis. Despre ceva de felul acesta a fost pogorât acest verset:"

Aḥmad; al-Ḥumaydī; at-Tirmidhī.

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡتَرِي لَهۡوَ ٱلۡحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

„Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă ca să-i abată de la calea lui Allah."

Coran 31:6, fragment

Chiar dacă acest hadith se sprijină pe ʿUbayd Allāh ibn Zaḥr, de la ʿAlī ibn Yazīd al-Alhānī, de la al-Qāsim — ʿUbayd Allāh ibn Zaḥr fiind demn de încredere, iar al-Qāsim demn de încredere, pe când ʿAlī este slab —, el are totuși relatări de susținere și alte căi de transmitere pe care le vom aminti, cu voia lui Allah Preaînaltul. Este de ajuns și explicarea vorbirii deșarte prin cântare făcută de companioni și de urmașii lor: aceasta s-a transmis autentic de la Ibn ʿAbbās și Ibn Masʿūd. Abū aṣ-Ṣahbāʾ a spus: «L-am întrebat pe Ibn Masʿūd despre cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ﴾

„Printre oameni se află și cel care cumpără vorbirea deșartă”
Coran 31:6, fragment

والله الذي لا إله إلا هو هو الغناء

„Pe Allah, în afară de Care nu există alt dumnezeu, aceasta este cântarea!”
Ibn Masʿūd, în relatarea lui Abū aṣ-Ṣahbāʾ.

A repetat aceasta de trei ori.» S-a transmis autentic și de la Ibn ʿUmar — Allah să fie mulțumit de amândoi — că aceasta înseamnă cântarea. Al-Ḥākim Abū ʿAbd Allāh a spus în secțiunea de comentariu coranic din al-Mustadrak: *«Cel care caută această cunoaștere să știe că explicarea dată de un companion care a fost martor al revelației și al pogorârii are, la cei doi șeici, statutul unei relatări cu lanț de transmitere până la Profet.»* În alt loc al cărții sale a spus: *«Pentru noi are statutul unei relatări atribuite Profetului.»* Chiar dacă acest lucru se poate discuta, fără îndoială că explicarea lor este mai îndreptățită să fie primită decât a celor de după ei. Ei cunosc cel mai bine din întreaga comunitate ceea ce Allah, Atotputernicul și Mărețul, a voit prin Cartea Sa: ea a fost pogorâtă între ei și lor li s-a adresat mai întâi în această comunitate. Au fost martori ai explicării ei de către Trimis ﷺ,

prin cuvânt și fapt, și au fost adevărații oameni ai elocvenței arabe. Nu ne abatem de la explicarea lor câtă vreme există o cale de a o urma. Nu este nicio contradicție între explicarea vorbirii deșarte prin cântare și explicarea sa prin poveștile ne-arabilor, ale regilor lor, ale regilor romanilor și altele asemenea, pe care an-Naḍr ibn al-Ḥārith le povestea oamenilor din Mecca pentru a-i preocupa în detrimentul Coranului. Amândouă sunt vorbire deșartă.

De aceea Ibn ʿAbbās a spus că vorbirea deșartă este falsitatea și cântarea. Unii companioni au amintit-o pe una, alții pe cealaltă, iar alții le-au unit. Cântarea este mai puternică în a distra și mai vătămătoare decât poveștile regilor și știrile despre ei: în ea se află descântecul desfrânării, locul în care crește ipocrizia, capcana Satanei și vinul minții. Îndepărtarea pe care o provoacă de la Coran este mai puternică decât a oricărei alte cuvântări false, din pricina puternicei înclinații a sufletelor către ea și a dorinței lor pentru ea. Odată înțeles acest lucru, cei dedați cântării și cei care o ascultă au parte din această mustrare în măsura în care cântarea îi ocupă în detrimentul Coranului, chiar dacă nu o atrag pe toată. Versetele îl mustră pe cel care înlocuiește Coranul cu vorbirea deșartă, pentru a-i abate, fără cunoaștere, de la calea lui Allah, pentru a o lua în derâdere și pentru a se întoarce trufaș când îi este recitat Coranul, de parcă nu l-ar auzi, de parcă urechile i-ar fi îngreunate și surde. Dacă află ceva din el, îl ia în derâdere. Toate acestea laolaltă nu se întâlnesc decât la oamenii cu cea mai mare necredință. Chiar dacă numai o parte se întâlnește la cântăreți și la ascultătorii lor, și ei au partea lor din această mustrare. Aceasta este lămurită de faptul că nu vei găsi pe nimeni atât de preocupat de cântare și de ascultarea instrumentelor ei fără ca în el să existe o abatere de la calea călăuzirii, în cunoaștere și în faptă, și fără să prefere ascultarea cântării ascultării Coranului. Când i se oferă ascultarea cântării și ascultarea Coranului, se abate de la acesta la aceea, iar ascultarea Coranului îi devine grea. Uneori starea lui îl face chiar să-l reducă la tăcere pe recitator, să-i pară prea lungă recitarea și să-i ceară cântărețului să mai cânte, socotindu-i prea

scurt rândul. Cel puțin va avea parte îmbelșugată din această mustrare, dacă nu o dobândește cu totul.
Discuția aceasta îi privește pe cei în a căror inimă se mai află viață, încât o pot simți. Cât despre cel a cărui inimă a murit și a cărui ispitire a devenit mare, el însuși și-a închis calea sfatului:

﴿وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتْنَتَهُۥ فَلَن تَمْلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ لَمْ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ ۖ
وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾

«Pentru cel pe care Allah voiește să-l pună la încercare, tu nu vei putea face nimic înaintea lui Allah. Aceștia sunt cei ale căror inimi Allah nu a voit să le curățească. Ei vor avea parte de rușine în această lume, iar în Viața de Apoi vor avea o pedeapsă mare.»”[13]

Coran 5:41, fragment

13 Sura al-Mā’ida, din versetul 41.

Allah să aibă milă de el. Printre versetele care arată mustrarea cântărilor și a instrumentelor muzicale, adică a instrumentelor de divertisment, se află și cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَٱسْتَفْزِزْ مَنِ ٱسْتَطَعْتَ مِنْهُم بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم
بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِى ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَوْلَٰدِ وَعِدْهُمْ
وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا﴾

„Ademenește-i cu glasul tău pe aceia dintre ei pe care poți, pornește împotriva lor cu călăreții și pedestrașii tăi, fă-te părtaș la averile și la copiii lor și fă-le făgăduieli! Însă Satana nu le făgăduiește decât amăgire."[14]

Coran 17:64

și cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَٱلَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ ٱلزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِٱللَّغْوِ مَرُّوا۟ كِرَامًا﴾

„Și cei care nu iau parte la falsitate, iar când trec pe lângă vorbe deșarte, trec cu demnitate."[15]

Coran 25:72

Glasul și falsitatea au fost explicate prin cântări și instrumente de divertisment. Glasul a fost explicat și prin orice glas care cheamă la falsitate, iar falsitatea prin orice lucru de condamnat. Aceste explicații nu se contrazic, iar înțelesul ambelor versete le cuprinde pe toate. Fără îndoială, cântările și divertismentele se numără printre cele mai urâte forme ale falsității și printre cele mai rele glasuri ale Satanei, din pricina împietririi inimilor pe care

14 Sura al-Isrā', versetul 64.

15 Sura al-Furqān, versetul 72.

o provoacă și a îndepărtării lor de la pomenirea lui Allah, de la Coran și chiar de la toate faptele de ascultare, în afară de cei de care Allah are milă, după cum s-a lămurit.

Hadithul despre instrumentele muzicale și autenticitatea sa

Hadithurile transmise pentru mustrarea cântărilor și a divertismentelor sunt numeroase. Cel mai autentic este cel relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său, unde spune: *„Hishām ibn ʿAmmār a spus: Ṣadaqa ibn Khālid ne-a relatat: ʿAbd ar-Raḥmān ibn Yazīd ibn Ǧābir ne-a relatat: ʿAṭiyya ibn Qays al-Kilābī ne-a relatat: ʿAbd ar-Raḥmān ibn Ghanm al-Ashʿarī mi-a relatat: Abū ʿĀmir sau Abū Mālik al-Ashʿarī mi-a relatat — pe Allah, nu m-a mințit — că l-a auzit pe Profet ﷺ spunând:"*

ليكونن من أمتي أقوام يستحلون الحر والحرير
والخمر والمعازف

„Vor fi în comunitatea mea oameni care vor socoti îngăduite desfrânarea, mătasea, vinul și instrumentele muzicale."
Al-Bukhārī, Aṣ-Ṣaḥīḥ.

Acesta îi mustră în mod explicit pe cei care declară permise instrumentele muzicale, fiindcă îi alătură celor care declară permise desfrânarea, vinul și mătasea. Este o dovadă vădită a interzicerii folosirii instrumentelor muzicale: instrumentele de divertisment precum țanbūr-ul, lăuta, toba și altele. Cunoscătorii limbii sunt de acord asupra explicării termenului maʿāzif prin instrumente de divertisment. Aceasta din pricina împietririi și a bolii pe care ele le provoacă inimilor și a preocupării lor în detrimentul rugăciunii și al Coranului. Dacă li se adaugă și cântatul, păcatul și stricăciunea devin mai mari, după cum vor arăta cuvintele învățaților, dintre care unele au fost amintite deja. Termenul al-ḥirr este transmis cu literele ḥāʾ și rāʾ: el înseamnă organul femeiesc, iar aici desemnează desfrânarea. Este transmis și ca al-khazz, cu khāʾ și zāy, un fel de mătase. Învățații Islamului

au primit acest hadith, l-au acceptat și l-au folosit drept dovadă pentru interzicerea tuturor instrumentelor muzicale. Ibn Ḥazm, urmat apoi de Abū Turāb, l-a declarat însă afectat de o ruptură în lanțul dintre al-Bukhārī — Allah să aibă milă de el — și șeicul său Hishām ibn ʿAmmār, deoarece al-Bukhārī nu a spus explicit că l-a auzit de la el, ci l-a transmis suspendat. Ibn Ḥazm a greșit în această privință: învățații i-au reproșat afirmația și i-au arătat eroarea. Hishām se numără printre șeicii lui al-Bukhārī, iar acesta a transmis suspendat de la el în mod categoric; ceea ce face astfel este autentic pentru el. Învățații au primit aceasta de la el și au socotit autentice relatările pe care le transmite suspendat în mod categoric de la cel de la care le transmite. Acest hadith se numără printre relatările autentice transmise suspendat. Se poate ca al-Bukhārī să nu fi precizat că l-a auzit de la el deoarece îl primise prin autorizare, în cadrul unei discuții de reamintire, prin intermediul unuia dintre șeicii săi de încredere, omis pentru scurtare, ori din alt motiv care justifică omiterea. Chiar presupunând o întrerupere între al-Bukhārī și Hishām, alții l-au relatat cu lanț neîntrerupt de la Hishām ibn ʿAmmār și mai departe, cu lanțuri autentice. Îndoiala lui Ibn Ḥazm și a imitatorului său Abū Turāb este astfel înlăturată, iar adevărul îi devine limpede celui care îl caută. De la Allah cerem ajutor.

Iată, cititorule drag, cuvintele învățaților despre acest hadith și precizarea lor că Ibn Ḥazm a greșit declarându-l slab. Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar — Allah să aibă milă de el —, după ce a amintit în Fatḥ al-Bārī acest hadith, cuvintele lui az-Zarkashī și reproșul adus de acesta lui Ibn Ḥazm pentru declararea sa drept slab, a spus: „Cât despre afirmația lui Ibn Ḥazm la care el, adică az-Zarkashī, a făcut trimitere, Ibn aṣ-Ṣalāḥ îi răspunsese mai înainte în ʿUlūm al-ḥadīth, spunând: «Transmiterea suspendată a unor hadithuri din Ṣaḥīḥ al-Bukhārī reprezintă omiterea unei părți a lanțului lor. Forma sa seamănă cu întreruperea, însă statutul ei nu este același, iar relatările în care se află aceasta nu trec prin aceasta din categoria autenticului în cea a slabului. Nu se ia în seamă respingerea făcută de al-Ḥāfiẓ Abū Muḥammad ibn Ḥazm aẓ-Ẓāhirī a hadithului relatat de al-Bukhārī de la Abū ʿĀmir și Abū Mālik al-Ashʿarī, de la Trimisul lui Allah ﷺ:

ليكونن في أمتي أقوام يستحلون الحرير والخمر والمعازف

„Vor fi în comunitatea mea oameni care vor socoti îngăduite mătasea, vinul și instrumentele muzicale.”

Fragmentul citat în discuția lui Ibn aṣ-Ṣalāḥ.

pe motiv că al-Bukhārī l-a introdus spunând: *„Hishām ibn ʿAmmār a spus”*, apoi i-a transmis lanțul. Ibn Ḥazm a pretins că există o întrerupere între al-Bukhārī și Hishām și a făcut din aceasta un răspuns împotriva folosirii hadithului ca dovadă pentru interzicerea instrumentelor muzicale. A greșit însă în mai multe privințe: hadithul este autentic, continuitatea lanțului său este cunoscută și îndeplinește condițiile autenticului. Al-Bukhārī poate proceda astfel deoarece a amintit hadithul în alt loc al cărții sale cu un lanț complet și neîntrerupt sau din alte motive, neînsoțite de viciul unei întreruperi.»”

La câteva rânduri după ce a transmis cuvintele amintite ale lui Ibn aṣ-Ṣalāḥ, al-Ḥāfiẓ a spus: *„Cunoscătorii hadithului au statornicit că toate relatările suspendate pe care al-Bukhārī le aduce cu o formulare categorică sunt autentice până la cel de la care le*

transmite suspendat, chiar dacă acesta nu se numără printre șeicii săi. Dacă însă hadithul suspendat este găsit la unii cunoscători ai hadithului cu lanț complet până la cel de la care este transmis suspendat și cu îndeplinirea condițiilor autenticității, nelămurirea dispare. De aceea m-am preocupat încă de la început de acest fel de relatări și am alcătuit cartea Taghlīq at-taʿlīq. Șeicul nostru a amintit în comentariul la at-Tirmidhī și în discuția sa despre științele hadithului că hadithul lui Hishām ibn ʿAmmār este transmis de la el cu lanț complet în al-Mustakhraj al lui al-Ismāʿīlī: «Al-Ḥasan ibn Sufyān ne-a relatat: Hishām ibn ʿAmmār ne-a relatat.» L-a redat și aṭ-Ṭabarānī în Musnad ash-Shāmiyyīn, spunând: «Muḥammad ibn Yazīd ibn ʿAbd aṣ-Ṣamad ne-a relatat: Hishām ibn ʿAmmār ne-a relatat.» A spus: l-a redat și Abū Dāwūd în Sunan, spunând: «ʿAbd al-Wahhāb ibn Najda ne-a relatat: Bishr ibn Bakr ne-a relatat: ʿAbd ar-Raḥmān ibn Yazīd ibn Jābir ne-a relatat», apoi lanțul său."

Marele învățat Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a spus în al-Ighātha, după ce a amintit acest hadith: „Al-Bukhārī a redat acest hadith în Ṣaḥīḥ-ul său, aducându-l ca dovadă, și l-a transmis suspendat în mod categoric. A spus: «Capitol despre cel care declară vinul îngăduit și îl numește cu alt nume. Hishām ibn ʿAmmār a spus: Ṣadaqa ibn Khālid ne-a relatat: ʿAbd ar-Raḥmān ibn Yazīd ibn Jābir ne-a relatat: ʿAṭiyya ibn Qays al-Kilābī ne-a relatat: ʿAbd ar-Raḥmān ibn Ghanm al-Ashʿarī mi-a relatat: Abū ʿĀmir sau Abū Mālik al-Ashʿarī mi-a relatat — pe Allah, nu m-a mințit — că l-a auzit pe Profet ﷺ spunând:

ليكونن من أمتي أقوام يستحلون الحر والحرير والخمر والمعازف، ولينزلن أقوام إلى جنب علم يروح عليهم بسارحة لهم يأتيهم لحاجة فيقولوا: ارجع إلينا غدا، فيبيتهم الله تعالى ويضع العلم ويمسخ آخرين قردة وخنازير إلى يوم القيامة

„Vor fi în comunitatea mea oameni care vor socoti îngăduite desfrânarea, mătasea, vinul și instrumentele muzicale. Unii se vor așeza lângă un munte; seara li se va aduce o turmă de-a lor. Cineva va veni la ei pentru o nevoie, iar ei îi vor spune: «Întoarce-te la noi mâine!» Allah Preaînaltul îi va nimici în timpul nopții, va prăbuși muntele și îi va preface pe alții în maimuțe și porci până în Ziua Învierii.”

Al-Bukhārī, în citatul lui Ibn al-Qayyim.

Cei care au atacat autenticitatea acestui hadith, precum Ibn Ḥazm, sprijinindu-și părerea falsă că divertismentele sunt permise, n-au izbutit nimic. El a pretins că hadithul este întrerupt

deoarece al-Bukhārī nu și-a legat lanțul de el. Răspunsul la această eroare se dă din mai multe puncte de vedere:

Primul: al-Bukhārī l-a întâlnit pe Hishām ibn ʿAmmār și a auzit de la el. Când spune *«Hishām a spus»*, aceasta este asemenea formulării *«de la Hishām»*.

Al doilea: dacă nu l-ar fi auzit de la el, nu și-ar fi îngăduit să afirme categoric că el l-a relatat decât dacă autenticitatea relatării de la el îi era dovedită. Aceasta se întâmplă adesea din pricina numeroaselor sale relatări de la acel șeic și a faptului că el este cunoscut. Al-Bukhārī este dintre oamenii cei mai îndepărtați de disimularea lanțurilor de transmitere.

Al treilea: l-a inclus în cartea sa numită aș-Ṣaḥīḥ, aducându-l ca dovadă. Dacă nu l-ar fi socotit autentic, n-ar fi făcut aceasta.

Al patrulea: l-a transmis suspendat cu o formulare categorică, nu cu una de rezervă. Când are rezerve asupra unui hadith sau când acesta nu îndeplinește condițiile sale, spune *«se relatează de la Trimisul lui Allah ﷺ»* ori ceva asemănător. Când spune *«Trimisul lui Allah ﷺ a spus»*, afirmă categoric și hotărât atribuirea către el.

Al cincilea: chiar dacă am lăsa toate acestea deoparte, hadithul este autentic și are lanț complet prin alții decât el. Abū Dāwūd a spus în Cartea îmbrăcămintei: *«ʿAbd al-Wahhāb ibn Najda ne-a relatat: Bishr ibn Bakr ne-a relatat, de la ʿAbd ar-Raḥmān ibn Yazīd ibn Jābir: ʿAṭiyya ibn Qays ne-a relatat: l-am auzit pe ʿAbd ar-Raḥmān ibn Ghanm al-Ashʿarī spunând: Abū ʿĀmir și Abū Mālik ne-au relatat.»* L-a amintit pe scurt. Abū Bakr al-Ismāʿīlī l-a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său cu lanț complet, spunând *«Abū ʿĀmir»*, fără îndoială asupra numelui.

Dovada din el este că maʿāzif înseamnă toate instrumentele de divertisment; între cunoscătorii limbii nu există dezacord în această privință. Dacă ele ar fi fost permise, nu i-ar fi mustrat pentru faptul de a le declara permise și nu ar fi alăturat aceasta declarării vinului și a țesăturii drept permise. Dacă termenul este al-ḥirr, cu ḥāʾ și rāʾ fără puncte, înseamnă declararea organelor sexuale interzise drept îngăduite. Dacă este al-khazz, cu khāʾ și zāy cu puncte, este un fel de mătase diferit de țesătura khazz despre care s-a transmis autentic că o purtau companionii — Allah să fie mulțumit de ei. Khazz-ul este de două feluri: unul din mătase, iar celălalt din lână. Acest hadith este relatat și prin alte două căi. Ibn Mājah a spus în Sunan-ul său: «ʿAbd Allāh ibn Saʿīd ne-a relatat, de la Muʿāwiya ibn Ṣāliḥ, de la Ḥātim ibn Ḥurayth, de la Ibn Abī Maryam, de la ʿAbd ar-Raḥmān ibn Ghanm al-Ashʿarī, de la Abū Mālik al-Ashʿarī — Allah să fie mulțumit de el —, care a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

ليشربن ناس من أمتي الخمر يسمونها بغير اسمها يعزف على
رءوسهم بالمعازف والمغنيات يخسف الله بهم الأرض
ويجعل منهم قردة وخنازير

„Unii oameni din comunitatea mea vor bea vin, numindu-l cu alt nume. Deasupra capetelor lor se vor cânta instrumente muzicale și vor cânta femei. Allah va face pământul să-i înghită și îi va preface pe unii dintre ei în maimuțe și porci."

Ibn Mājah.

Acesta este un lanț autentic. Pe cei care declară permise instrumentele muzicale i-a amenințat că Allah va face pământul să-i înghită și îi va preface în maimuțe și porci. Chiar dacă amenințarea privește toate aceste fapte împreună, fiecare dintre ele are partea sa din mustrare și din amenințare. În acest capitol există relatări de la Sahl ibn Saʿd as-Sāʿidī, ʿImrān ibn Ḥuṣayn,

ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās, Abū Hurayra, Abū Umāma al-Bāhilī, ʿĀ'isha, mama credincioșilor, ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Anas ibn Mālik, ʿAbd ar-Raḥmān ibn Sābiṭ și al-Ghāzī ibn Rabīʿa. Le vom reda pentru a bucura ochii oamenilor Coranului și pentru a-i tulbura pe cei care ascultă cântările Satanei." Apoi le-a redat pe toate.

Dacă n-aș urmări scurtarea, ți le-aș fi transmis, cititorule drag. Îl îndrum însă pe cel care dorește să le cunoască spre cartea al-Ighātha, unde va vedea și va auzi ceea ce îi bucură ochii și îi tămăduiește inima. Prin mulțimea lor și prin numeroasele lor căi de transmitere, ele sunt o dovadă vădită și un argument hotărâtor pentru interzicerea cântărilor și a divertismentelor și pentru îndepărtarea de ele. Li se adaugă versetele și hadithurile amintite despre interzicerea cântărilor și a instrumentelor muzicale. Toate arată că folosirea lor și preocuparea pentru ele se numără printre mijloacele care aduc mânia lui Allah, venirea pedepsei Sale și rătăcirea proprie și a altora de la calea Sa. Îi cerem lui Allah să ne ocrotească pe noi și pe musulmani de acestea și de ispitele rătăcitoare. El este Ocrotitorul și Cel care are putere asupra acestui lucru.

Cuvintele înaintașilor despre urmările cântării

Cuvintele învățaților despre cântări și instrumente muzicale, începând cu companionii și cu cei care i-au urmat cu bună purtare, sunt foarte numeroase. Unele au fost amintite deja. Iată alte câteva, pentru completarea și întărirea celor arătate. Allah este Dătătorul izbânzii. ʿAlī ibn al-Jaʿd și alții au relatat de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd — Allah să fie mulțumit de el — că a spus:

الغناء ينبت النفاق في القلب كما ينبت الماء الزرع

„Cântarea face să crească ipocrizia în inimă, așa cum apa face să crească semănătura."

Ibn Masʿūd, în relatarea lui ʿAlī ibn al-Jaʿd și a altora.

Aceasta a fost relatată și cu atribuire la Profet ﷺ, însă versiunea păstrată este că sunt cuvintele lui Ibn Masʿūd — Allah să fie mulțumit de el. Marele învățat Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a spus în al-Ighātha, după ce a amintit această relatare: „Dacă se întreabă: *«Cum anume face ea să crească ipocrizia în inimă, spre deosebire de celelalte păcate?»*, se răspunde: aceasta arată cel mai limpede înțelegerea profundă pe care o aveau companionii despre stările și faptele inimilor, despre leacurile și bolile lor, și că ei sunt adevărații doctori ai inimilor. Alții s-au abătut însă de la calea lor și au tratat bolile inimilor cu ceea ce le îmbolnăvește și mai mult: asemenea celui care tratează otrăvirea cu o otravă ucigătoare. Pe Allah, astfel au procedat cu multe dintre leacurile lor, ba chiar cu cele mai multe. Doctorii s-au împuținat, bolnavii s-au înmulțit și au apărut boli cronice necunoscute printre înaintași. Îndepărtarea de leacul folositor alcătuit de Legiuitor și înclinarea bolnavului către ceea ce întărește boala au înmulțit suferința și au agravat situația. Casele, drumurile și piețele s-au umplut de bolnavi și orice neștiutor s-a apucat să-i trateze pe oameni. Să știi că muzica are însușiri care fac să răsară ipocrizia în inimă și să crească în ea asemenea semănăturii prin apă. Printre însușirile ei este aceea că distrage inima de la înțelegerea Coranului, de la cugetarea asupra lui și de la împlinirea celor cuprinse în el. Coranul și cântarea nu se adună niciodată în aceeași inimă, din pricina contradicției dintre ele: Coranul interzice urmarea patimilor și poruncește cumpătarea, îndepărtarea de poftele sufletelor și de pricinile rătăcirii și interzice urmarea pașilor Satanei. Cântarea poruncește contrariul tuturor acestora și îl înfrumusețează. Împinge sufletele către poftele rătăcirii, trezindu-le pe cele ascunse și tulburându-le pe cele liniștite; le mișcă spre tot ce este urât și le conduce spre apropierea de orice femeie și orice bărbat atrăgător. Ea și vinul sunt frați de lapte, iar în a stârni spre urâțenii sunt doi cai care aleargă la întrecere. Ea este aliatul, ajutorul, tovarășul și prietenul vinului. Satana a încheiat între ele o frăție care nu poate fi desfăcută. Este iscoada inimii, hoțul demnității și viermele minții. Pătrunde în locurile ascunse ale inimii, cercetează tainele ei și

ajunge în locul imaginației, unde stârnește patima, dorința, necuviința, nerușinarea, ușurătatea și prostia. Vezi astfel un om purtând semnul demnității, frumusețea judecății, bucuria credinței, prestigiul Islamului și dulceața Coranului. Când ascultă cântarea și se înclină către ea, judecata i se împuținează, pudoarea i se reduce, demnitatea îi dispare, frumusețea îl părăsește și prestigiul îl lasă. Satana se bucură de el, credința se plânge lui Allah Preaînaltul de starea lui, iar Coranul îi devine greu. El spune: *«Doamne, nu mă aduna pe mine și coranul vrăjmașului Tău în același piept!»* Apoi ajunge să găsească frumos ceea ce, înainte de ascultare, socotea urât și să arate din tainele sale ceea ce ascundea. Din demnitate și liniște trece la vorbe multe, minciună, ușurătate și pocnitul degetelor. Își clatină capul, își mișcă umerii, bate pământul cu picioarele și se lovește peste cap cu mâinile. Sare asemenea muștelor, se învârte ca măgarul în jurul roții, bate din palme asemenea femeilor, mugește asemenea taurilor, uneori suspină ca un întristat, iar alteori strigă ca nebunii. Un cunoscător dintre adepții ei a spus adevărul în versurile sale:

أتذكر ليلة وقد اجتمعنا
على طيب السماع إلى الصباح
ودارت بيننا كأس الأغاني
فأسكرت النفوس بغير راح
فلم تر فيهم إلا نشاوى
سرورا والسرور هناك صاحي
إذا نادى أخو اللذات فيه

أجاب اللهو حي على السماح
ولم نملك سوى المهجات شيئا
أرقناها لألحاظ الملاح

Îți amintești noaptea când ne-am adunat
la încântarea ascultării până dimineața?
Cupa cântărilor a trecut printre noi
și a îmbătat sufletele fără vin.
Nu vedeai printre ei decât oameni beți de bucurie,
iar bucuria însăși rămânea trează.
Când omul desfătărilor striga în mijlocul ei,
joaca răspundea: „Veniți la dărnicie!"
Nu stăpâneam nimic în afara vieților noastre,
pe care le-am vărsat pentru privirile celor frumoși.
Versuri citate de Ibn al-Qayyim în Ighāthat al-lahfān.

Unii cunoscători au spus: *«Ascultarea cântării naște ipocrizie la unii oameni, îndărătnicie la alții, minciună la unii, nelegiuire la alții și ușurătate la alții.»* Cel mai adesea ea naște îndrăgostirea de înfățișări și preferarea faptelor rușinoase. Obiceiul ei îngreunează Coranul pentru inimă și o face să nu dorească să-l asculte, printr-o însușire proprie. Dacă aceasta nu este ipocrizie, atunci ipocrizia nu are nicio realitate. Taina este că ea reprezintă *„coranul Satanei"*, după cum se va arăta, iar acesta și Coranul Celui Milostiv nu se adună niciodată într-o inimă. În plus, temelia ipocriziei este ca înfățișarea exterioară să contrazică lăuntrul. Omul dedat cântării se află între două stări: fie își leapădă frâul și ajunge nelegiuit, fie arată evlavie și ajunge ipocrit. El arată dorință pentru Allah și pentru Viața de Apoi, însă inima îi fierbe de pofte și de iubirea a ceea ce Allah și Trimisul Său urăsc: glasurile instrumentelor muzicale, instrumentele de divertisment și cele la care îl cheamă cântarea și pe care i le stârnește. Inima îi este plină de acestea și goală de iubirea a ceea ce Allah și Trimisul

Său iubesc și de ura a ceea ce Ei urăsc. Aceasta este ipocrizie curată. Credința înseamnă și cuvânt, și faptă: rostire adevărată și lucrare în ascultare. Ea crește prin pomenire și prin recitarea Coranului.

Ipocrizia, în schimb, înseamnă rostire falsă și faptă nedreaptă, iar aceasta crește prin cântare.

Tot printre semnele ipocriziei se numără pomenirea puțină a lui Allah, lenea la ridicarea pentru rugăciune și împlinirea ei în grabă, asemenea ciugulitului. Rareori vei găsi pe cineva fermecat de cântare care să nu aibă aceste însușiri.

De asemenea, ipocrizia este întemeiată pe minciună, iar cântarea cuprinde unele dintre cele mai mincinoase poezii: ea înfrumusețează urâtul, îl împodobește și îl poruncește, în timp ce urâțește binele și îndepărtează de el. Aceasta este chiar ipocrizia.

Tot astfel, ipocrizia înseamnă înșelăciune, viclenie și amăgire, iar cântarea este întemeiată pe acestea.

În plus, ipocritul strică tocmai atunci când crede că îndreaptă, după cum Allah, Slăvit este El, a spus despre ipocriți. La fel, cel care ascultă cântarea își strică inima și starea tocmai când crede că și le îndreaptă. Cântărețul cheamă inima spre ispita poftelor, iar ipocritul o cheamă spre ispita îndoielilor. Al-Ḍaḥḥāk a spus: *«Cântarea strică inima și stârnește mânia Domnului.»*

ʿUmar ibn ʿAbd al-ʿAzīz i-a scris dascălului fiului său: «Primul lucru pe care să și-l însușească din educația ta să fie ura față de unele dintre mijloacele de divertisment care încep de la Satana și sfârșesc prin mânia Celui Milostiv. Căci am aflat de la oameni de încredere dintre cei învățați că sunetul instrumentelor muzicale, ascultarea cântărilor și preocuparea stăruitoare pentru ele fac să crească ipocrizia în inimă, așa cum iarba crește pe apă.

Așadar, cântarea strică inima, iar când inima se strică, ipocrizia se stârnește în ea.»

Pe scurt, dacă omul cu discernământ cercetează starea celor dedați cântării și starea oamenilor Coranului, înțelege priceperea companionilor și cunoașterea lor despre bolile inimilor și leacurile acestora. Allah este Cel care dă izbândă."

Ibn al-Qayyim a spus într-un alt loc din Ighāthat al-lahfān: „Imamul Abū Bakr aṭ-Ṭurṭūshī — unul dintre imamii școlii mālikite — a spus în introducerea cărții sale despre interzicerea ascultării cântărilor: «Toată lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor! Sfârșitul bun este al celor temători, iar pedeapsa nu se îndreaptă decât împotriva celor nedrepți. Îi cerem să ne arate adevărul ca adevăr, ca să-l urmăm, și deșertăciunea ca deșertăciune, ca să ne ferim de ea. În trecut, oamenii își ascundeau păcatul atunci când îl săvârșeau, apoi Îi cereau iertare lui Allah și se căiau înaintea Lui. Apoi neștiința s-a răspândit, știința s-a împuținat și starea lucrurilor s-a înrăutățit, până când păcatul a ajuns să fie săvârșit pe față. Lucrurile au mers și mai mult înapoi, până când am aflat că un grup dintre frații noștri musulmani — Allah să ne îndrume pe noi și pe ei — au fost făcuți să alunece de Satana, care le-a amăgit mințile să iubească cântările, distracția și ascultarea bătăilor ritmice și a loviturilor răsunătoare. Ei au socotit acestea parte a religiei care îi apropie de Allah și le-au arătat în văzul comunității musulmanilor. S-au împotrivit căii credincioșilor și i-au contrazis pe jurișți și pe purtătorii religiei:

﴿وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَتَّبِعۡ غَيۡرَ سَبِيلِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصۡلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا﴾

Iar pe cel care se împotrivește Trimisului, după ce călăuzirea i s-a arătat limpede, și urmează o altă cale decât cea a credincioșilor îl vom lăsa pe calea pe care a ales-o și-l vom arde în Gheena. Și ce rea întoarcere![16]

Coran 4:115

16 Sura an-Nisāʾ, versetul 115.

Am socotit, așadar, potrivit să lămuresc adevărul și să dezvălui îndoielile adepților deșertăciunii prin dovezile cuprinse în Cartea lui Allah și în Sunna Trimisului Său. Voi începe prin a aminti cuvintele învățaților pe ale căror verdicte se sprijină oamenii, atât în ținuturile îndepărtate, cât și în cele apropiate ale pământului, pentru ca acest grup să știe că, prin inovația sa, i-a contrazis pe învățații musulmanilor. Allah este Cel care dă izbândă.»

Apoi a spus: *«În privința lui Mālik, el interzice cântarea și ascultarea ei. El a spus că, dacă cineva cumpără o sclavă și descoperă că este cântăreață, o poate înapoia din pricina acestui defect. Mālik — Allah să aibă milă de el — a fost întrebat despre îngăduința acordată de oamenii Medinei în privința cântării și a răspuns: „La noi, numai cei nelegiuiți o practică."»* A mai spus: *«În privința lui Abū Ḥanīfa, el dezaprobă cântarea și o socotește printre păcate. Aceasta este și poziția învățaților din Kūfa: Sufyān, Ḥammād, Ibrāhīm, ash-Shaʿbī și alții. Nu există între ei nicio deosebire în această privință. Nu cunoaștem nici între învățații din Baṣra vreo deosebire în privința interzicerii ei.»* Aici se încheie cuvintele lui aṭ-Ṭurṭūshī."

Eu spun: prin grupul care a iubit cântarea și a socotit-o parte a religiei ce îl apropie de Allah, el a avut în vedere un grup dintre sufiți. Aceștia au introdus inovația ascultării cântărilor și au pretins că ea îi însuflețește pentru adorare și pentru apropierea de Allah prin diferite fapte de evlavie. Învățații vremii lor i-au mustrat pentru acest lucru și au ridicat glasul împotriva lor din toate părțile. Învățații adevărului au fost de acord că ceea ce a introdus acest grup este o inovație condamnabilă. Aṭ-Ṭurṭūshī a alcătuit cartea amintită pentru a le răspunde și a arăta falsitatea căii lor.

De aici, cititorul înțelege că cei ispitiți de ascultarea cântărilor și a instrumentelor de divertisment se împart în două grupuri:

Primul grup: a făcut din aceasta religie și adorare. Acesta este cel mai rău dintre cele două grupuri, cu păcatul și primejdia cele mai mari, fiindcă a introdus în religie ceva ce Allah nu a îngăduit. A făcut din cântări și din instrumentele de divertisment — unelte ale nelegiuirii și neascultării — o religie prin care să se apropie de Împăratul și Judecătorul tuturor.

Al doilea grup: a luat cântările și instrumentele de divertisment drept distracție, joacă și mijloc de înviorare a sufletelor, spre a se desprinde astfel de grijile și ostenelile acestei lumi. Cei din acest grup greșesc și se află într-o mare primejdie de rătăcire și de a-i rătăci pe alții. Totuși, ei sunt într-o stare mai ușoară decât primul grup, fiindcă nu au făcut din aceasta religie și adorare, ci doar distracție, joacă și odihnă pentru suflete. Învățații au declarat limpede că ambele sunt interzise și le-au condamnat pe amândouă.

Apoi, după ce a redat cuvintele lui aṭ-Ṭurṭūshī de mai sus, marele învățat Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a spus întocmai: „Eu spun: poziția lui Abū Ḥanīfa în această privință este printre cele mai aspre, iar cuvintele sale sunt dintre cele mai categorice. Adepții săi au declarat limpede interzisă ascultarea tuturor instrumentelor de divertisment, precum fluierul și daff-ul, până și bătaia cu un bețișor. Au spus limpede că este un păcat care aduce nelegiuire și face ca mărturia făptuitorului să fie respinsă. Mai mult, au spus: *«Ascultarea este nelegiuire, iar desfătarea cu ea este necredință.»* Acestea sunt cuvintele lor. Au relatat în această privință un hadith a cărui atribuire Profetului nu este autentică. Ei au spus că omul trebuie să se străduiască să nu o audă atunci când trece pe lângă ea sau când se află în vecinătatea sa.

Abū Yūsuf a spus despre o casă din care se aud instrumente muzicale și de divertisment: *«Intră peste ei fără permisiunea lor, căci oprirea răului este o îndatorire. Dacă intrarea fără permisiune nu ar fi îngăduită, oamenii s-ar împotrivi împlinirii acestei îndatoriri.»* Ei au spus că imamul îl avertizează pe cel din a cărui casă se aude aceasta, iar dacă stăruie, îl închide ori îl pedepsește cu lovituri de bici. Cine voiește îl scoate din casa sa.

În privința lui ash-Shāfiʿī, el a spus în cartea Adab al-qaḍāʾ: *«Cântarea este o distracție condamnabilă care seamănă cu deșertăciunea și cu lipsa de rost. Cine se dedă mult ei este un nechibzuit a cărui mărturie se respinge.»*

Adepții săi care îi cunosc doctrina au declarat-o limpede interzisă și i-au mustrat pe cei care i-au atribuit îngăduirea ei.

Printre aceștia se află judecătorul Abū aṭ-Ṭayyib aṭ-Ṭabarī, șeicul Abū Isḥāq și Ibn aṣ-Ṣabbāgh.

Șeicul Abū Isḥāq a spus în at-Tanbīh: *«Nu este valabilă — adică închirierea serviciilor — pentru un folos interzis, precum cântarea, cântatul la instrumente de suflat și transportarea vinului.»* Nu a amintit vreo deosebire de părere în această privință. În al-Muhadhdhab a spus: *«Nu este îngăduită pentru foloase interzise, precum cântarea, fiindcă aceasta este interzisă. Prin urmare, nu este îngăduită primirea unei plăți în schimbul ei, la fel ca pentru mortăciune și sânge.»* Cuvintele șeicului cuprind mai multe lucruri:

Primul: folosul cântării, prin el însuși, este un folos interzis.

Al doilea: contractarea ei contra plată este nulă.

Al treilea: a dobândi bani prin ea înseamnă a dobândi bani pe nedrept, asemenea primirii lor în schimbul mortăciunii și sângelui.

Al patrulea: nu îi este îngăduit omului să-i dea bani cântărețului, iar acest lucru îi este interzis, fiindcă își dă banii în schimbul unui lucru interzis. A-i da pentru aceasta este asemenea dării lor în schimbul sângelui și mortăciunii.

Al cincilea: cântatul la instrumente de suflat este interzis. Dacă acesta, care este dintre cele mai ușoare forme ale instrumentelor de divertisment, este interzis, ce să mai spunem despre cele mai grave, precum lăuta, ṭunbūr-ul și flautul din trestie? Nu se cuvine ca cineva care a simțit măcar mireasma științei să ezite în privința interzicerii acestora. Cel mai puțin ce se poate spune despre ele este că sunt un semn al îndrăgostiților pătimași și al băutorilor de vin.

Tot astfel a spus și Abū Zakariyyā an-Nawawī în Rawḍat aṭ-ṭālibīn.

A doua categorie: a cânta cu unele instrumente muzicale care sunt semne ale băutorilor de vin și stârnesc încântare, precum ṭunbūr-ul, lăuta, chimvalele și celelalte instrumente muzicale și cu coarde. Folosirea și ascultarea lor sunt interzise. El a spus că, în privința flautului din trestie, există două opinii în cadrul școlii: al-Baghawī a socotit corectă interzicerea, apoi a amintit îngăduirea relatată de la al-Ghazālī. El a spus: *«Opinia corectă este interzicerea flautului din trestie, adică ash-shabbāba.»* Abū

al-Qāsim ad-Dawlaʿī a alcătuit o carte despre interzicerea acestui instrument.

Abū ʿAmr ibn aṣ-Ṣalāḥ a relatat consensul asupra interzicerii unei ascultări care reunește daff-ul, flautul și cântarea. El a spus în verdictele sale: *«În privința îngăduirii și declarării ca licite a acestei ascultări, trebuie să se știe că, atunci când daff-ul, flautul și cântarea se reunesc, ascultarea lor este interzisă potrivit imamilor școlilor de drept și celorlalți învățați musulmani. Nu s-a stabilit că vreunul dintre cei a căror opinie se ia în seamă în privința consensului și a deosebirilor de păreri ar fi îngăduit această ascultare. Deosebirea de părere relatată de la unii adepți ai lui ash-Shāfiʿī privește numai flautul luat separat și daff-ul luat separat. Cel care nu cercetează temeinic ori nu reflectează poate crede că există o deosebire între shāfiʿiți în privința acestei ascultări care reunește instrumentele de divertisment. Aceasta este o închipuire vădită a celui care o susține, împotriva căreia vorbesc dovezile Legii și ale rațiunii. În plus, nu orice deosebire de păreri poate fi luată drept temei de ușurare și sprijin. Cine urmărește chestiunile în care învățații au avut păreri diferite și alege îngăduințele din cuvintele lor ajunge la erezie ori aproape de ea.»*

El a spus că afirmația lor, potrivit căreia ascultarea amintită este una dintre faptele de apropiere de Allah și de ascultare, contrazice consensul musulmanilor. Celui care contrazice consensul lor i se aplică ceea ce se află în cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَتَّبِعۡ غَيۡرَ سَبِيلِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصۡلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا﴾

Iar pe cel care se împotrivește Trimisului, după ce călăuzirea i s-a arătat limpede, și urmează o altă cale decât cea a credincioșilor îl vom lăsa pe calea pe care a ales-o și-l vom arde în Gheena. Și ce rea întoarcere![17]

Coran 4:115

El a vorbit pe larg în răspunsul dat acestor două grupuri, din care vin nenorocirile musulmanilor: cei care îngăduie ceea ce Allah a interzis și cei care caută apropierea de Allah prin ceea ce îi îndepărtează de El. Ash-Shāfiʿī, primii săi adepți și cei care îi cunosc doctrina au avut unele dintre cele mai aspre cuvinte în această privință. S-a transmis în mod repetat de la ash-Shāfiʿī că a spus: *«Am lăsat în Bagdad un lucru introdus de eretici, numit at-taghbīr, prin care îi abat pe oameni de la Coran.»*

Dacă acestea au fost cuvintele lui despre at-taghbīr și motivul dat de el a fost că îi abate pe oameni de la Coran — deși este poezie ce îndeamnă la renunțarea la această lume, pe care o cântă un cântăreț, iar unii dintre cei prezenți lovesc cu un bețișor într-o piele întinsă ori într-o pernă, în ritmul cântării —, oare ce ar spune despre o ascultare față de care at-taghbīr este ca o picătură într-o mare? Ea cuprinde orice pricină de stricăciune și reunește

17 Sura an-Nisāʾ, versetul 115.

tot ceea ce este interzis. Allah va judeca între religia Sa și orice om cu oarecare învățătură care s-a lăsat ispitit, precum și orice adorator neștiutor.

Sufyān ibn ʿUyayna a spus: *«Se spunea: Feriți-vă de ispita învățatului nelegiuit și a adoratorului neștiutor, căci ispita lor îl atinge pe fiecare dintre cei ispitiți.»* Cine cercetează stricăciunea care a pătruns în comunitate o găsește venind de la acești doi oameni ispitiți.

În privința doctrinei imamului Aḥmad, fiul său ʿAbd Allāh a spus: *«L-am întrebat pe tatăl meu despre cântare. El a răspuns: „Cântarea face să crească ipocrizia în inimă. Nu îmi place."»* Apoi a amintit cuvintele lui Mālik: *«La noi, numai cei nelegiuiți o practică.»* ʿAbd Allāh a mai spus: *«L-am auzit pe tatăl meu spunând: L-am auzit pe Yaḥyā al-Qaṭṭān spunând: „Dacă un om ar urma fiecare îngăduință: opinia celor din Kūfa despre nabīdh, a celor din Medina despre ascultarea cântărilor și a celor din Mecca despre căsătoria temporară, ar deveni nelegiuit."»*

Aḥmad a spus că Sulaymān at-Taymī a zis: *«Dacă ai lua îngăduința fiecărui învățat ori greșeala fiecărui învățat, s-ar aduna în tine tot răul.»* El a declarat limpede că instrumentele de divertisment, precum ṭunbūr-ul și altele, se sparg atunci când sunt văzute la vedere și pot fi sparte. În privința spargerii lor atunci când sunt ascunse sub haine, dar se știe de ele, s-au transmis de la el două poziții explicite.

A mai fost întrebat despre niște orfani care moșteniseră o sclavă cântăreață și voiau să o vândă. El a spus: *«Să nu fie vândută decât ca una obișnuită, fără a i se lua în seamă cântarea.»* I s-a spus: *«Dacă se vinde drept cântăreață, valorează douăzeci de mii ori pe aproape, iar dacă se vinde ca una obișnuită, nu valorează două mii.»* El a răspuns: *«Să nu fie vândută decât ca una obișnuită.»* Dacă folosul cântării ar fi fost îngăduit, nu i-ar fi lipsit pe orfani de acești bani.

În privința ascultării ei de la o femeie care nu îi este maḥram ori de la un tânăr imberb, aceasta este dintre cele mai mari lucruri interzise și dintre cele mai dăunătoare religiei.

Ash-Shāfiʿī — Allah să aibă milă de el — a spus: *«Stăpânul sclavei care adună oamenii pentru a o asculta este un nechibzuit a cărui mărturie se respinge.»* El a avut cuvinte foarte aspre și a

spus: *«Aceasta este lipsă de gelozie pentru onoarea familiei; cel care o face este lipsit de această gelozie.»* Judecătorul Abū aṭ-Ṭayyib a spus: *«L-a socotit nechibzuit pe stăpânul ei tocmai fiindcă i-a chemat pe oameni la deșertăciune. Cel care îi cheamă pe oameni la deșertăciune este nechibzuit și nelegiuit.»*

El a spus că ash-Shāfiʿī dezaproba at-taghbīr, adică bătaia ritmică cu un bețișor, și spunea: *«Ereticii l-au născocit pentru a-i îndepărta prin el de la Coran.»* A mai spus: *«Lăuta, ṭunbūr-ul și celelalte instrumente de divertisment sunt interzise, iar ascultătorul lor este nelegiuit. Urmarea comunității este mai potrivită decât urmarea a doi oameni care au fost criticați.»* Eu spun: i-a avut în vedere pe Ibrāhīm ibn Saʿd și ʿUbayd Allāh ibn al-Ḥasan, fiindcă a spus: *«În privința cântării, numai doi oameni au avut altă părere: Ibrāhīm ibn Saʿd — as-Sājī a relatat că el nu vedea nimic rău în ea — și ʿUbayd Allāh ibn al-Ḥasan al-ʿAnbarī, judecătorul din Baṣra, care a fost criticat.»* Aici se încheie cuvintele lui Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el."

Al-Qurṭubī a redat în comentariul său coranic următoarele cuvinte ale lui aṭ-Ṭabarī: *„Învățații din marile centre au fost de acord asupra dezaprobării cântării și a interzicerii ei. Numai Ibrāhīm ibn Saʿd și ʿUbayd Allāh al-ʿAnbarī s-au despărțit de comunitate în această privință."* Aici se încheie citatul.

Eu spun: Ibrāhīm ibn Saʿd și ʿUbayd Allāh ibn al-Ḥasan al-ʿAnbarī sunt dintre oamenii demni de încredere ai generației care i-a urmat pe urmașii companionilor. Poate că ceea ce s-a relatat de la ei despre ascultarea cântărilor privește puținul care îndeamnă la renunțarea la această lume și trezește dorința pentru Viața de Apoi. Nu este îngăduit să li se atribuie ascultarea cântării interzise. Tot astfel, ceea ce se relatează despre ʿAbd Allāh ibn Jaʿfar ibn Abī Ṭālib — Allah să fie mulțumit de el — în privința ascultării cântării și a cumpărării sclavelor cântărețe trebuie înțeles ca referindu-se la puținul care nu abate de la adevăr și nu face omul să cadă în deșertăciune, cu toate că Ibn ʿUmar și al-Ḥasan al-Baṣrī l-au mustrat pentru aceasta.

Este cunoscut între oamenii științei și ai credinței că adevărul are întâietate în a fi urmat și că nu este îngăduit să fie contrazisă comunitatea și să fie adoptate opinii izolate fără dovadă.

Dimpotrivă, cuvintele celor care le-au susținut trebuie înțelese în cel mai bun sens cu putință, ori de câte ori există o cale pentru aceasta, dacă ei merită să avem o părere bună despre ei prin evlavia și credința pentru care sunt cunoscuți. Ai întâlnit deja, cititorule, cuvintele lui Sulaymān at-Taymī: *«Dacă ai lua îngăduința fiecărui învățat ori greșeala fiecărui învățat, s-ar aduna în tine tot răul.»*

Al-Qurṭubī a amintit în comentariul său coranic următoarele: *„Abū al-Faraj a spus că al-Qaffāl, dintre adepții școlii noastre, a zis: «Mărturia cântărețului și a dansatorului nu este primită.» Eu spun: de vreme ce s-a stabilit că acest lucru nu este îngăduit, nici primirea unei plăți pentru el nu este îngăduită. Ibn ʿAbd al-Barr a afirmat existența consensului asupra interzicerii unei asemenea plăți."* Aici se încheie ceea ce a redat al-Qurṭubī.

Acesta este sfârșitul a ceea ce a fost cu putință să dictez despre această chestiune, adică despre cântări și instrumente muzicale. Dacă am urmări toate hadithurile, relatările și cuvintele învățaților privitoare la ea, discuția s-ar lungi. În cele de mai sus se află însă îndeajuns pentru a-l convinge pe cel care caută adevărul. În privința celui care își urmează patima, nu avem ce să facem pentru el. Îi cerem lui Allah, pentru noi și pentru ceilalți musulmani, izbândă în ceea ce Îl mulțumește și ocrotire de pricinile mâniei Sale și de cele care atrag pedeapsa Sa. Căutăm adăpost la Allah de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele.

Sfatul meu pentru Abū Turāb și pentru ceilalți pasionați de cântări și de instrumente muzicale este să se teamă de Allah, să se căiască înaintea Lui și să se întoarcă la adevăr, căci întoarcerea la adevăr este o virtute, iar stăruirea în deșertăciune este un viciu. Dacă nu am fi urmărit scurtimea, am fi atras atenția asupra tuturor greșelilor din articolul lui Abū Turāb. Cel cu discernământ le recunoaște din cele amintite. De la Allah cerem ajutorul și în El ne punem încrederea. Nu există putere și tărie decât prin Allah. Allah ne este de ajuns și El este Cel mai bun Ocrotitor. Allah să trimită binecuvântări și pace asupra robului și Trimisului Său Muḥammad, precum și asupra familiei și companionilor săi.

Rânduiala ascultării imnurilor islamice[18]

Întrebarea 9: Care este rânduiala ascultării casetelor cu imnuri islamice (anashīd)?

Răspuns: Imnurile islamice sunt de feluri diferite. Dacă sunt lipsite de lucruri rele și nu cuprind decât chemarea la bine, amintirea binelui și a ascultării de Allah și de Trimisul Său, chemarea la apărarea țărilor de uneltirile dușmanilor și la pregătirea în fața lor și altele asemenea, nu este nimic rău în ele. Însă, dacă cuprind altceva — precum chemarea la păcate, amestecul femeilor cu bărbații, faptul că ele apar descoperite în fața acestora ori orice fel de stricăciune —, ascultarea lor nu este îngăduită.

18 Publicat în revista Al-Majalla al-ʿarabiyya.

Glosar

Maʿāzif معازف

Instrumente muzicale; termen analizat în carte prin explicațiile învățaților și ale lexicografilor.

Hadith muʿallaq حديث معلق

Relatare în care unul sau mai mulți transmițători de la începutul lanțului nu sunt menționați.

Hadith mawqūf حديث موقوف

Relatare atribuită unui companion, fără a fi atribuită Profetului.

Hadith marfūʿ حديث مرفوع

Relatare atribuită Profetului Muḥammad.

Maḥram محرم

Persoană cu care căsătoria este interzisă permanent din cauza rudeniei de sânge, a alăptării ori a alianței.

At-taghbīr التغبير

Poezie cântată, însoțită de bătaia ritmică a unui bețișor pe o piele întinsă ori pe o pernă; practică descrisă în text.

Daff دف

Tamburină, instrument de percuție amintit în discuția despre divertisment.

Nabīdh نبيذ

Băutură obținută prin înmuierea curmalelor sau a stafidelor în apă. Autorul distinge băutura care nu amețește de cea care amețește.

Bibliografie

1. Coranul.

2. Al-Bukhārī, Muḥammad ibn Ismāʿīl. Al-Jāmiʿ aṣ-ṣaḥīḥ; relatările și capitolele citate în text.

3. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Aṣ-Ṣaḥīḥ; relatările citate în text.

4. Abū Dāwūd, Sulaymān ibn al-Ashʿath. As-Sunan.

5. At-Tirmidhī, Muḥammad ibn ʿĪsā. Al-Jāmiʿ.

6. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.

7. Ibn Qayyim al-Jawziyya. Ighāthat al-lahfān min maṣāyid ash-shayṭān; pasajele citate în carte.

8. Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī. Fatḥ al-bārī; explicațiile despre hadithul instrumentelor muzicale.

9. Ibn Bāz, ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh. Al-Adilla min al-kitāb wa-s-sunna tuḥarrimu al-aghānī wa-l-malāhī wa-tuḥadhdhiru minhā; împreună cu răspunsul despre ascultarea imnurilor islamice.

Indice

Abū Turāb 1, 4, 5, 16, 21, 22, 24, 25, 33, 52
cântări 5, 6, 10, 15, 17, 21, 23, 31, 39, 45, 52
consens 5, 13
Coran 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 44, 49, 51
Ibn al-Qayyim 5, 17, 19, 21, 25, 36, 40, 42, 44, 46, 51
Ibn Ḥajar 34
Ibn Ḥazm 1, 5, 21, 24, 25, 33, 34, 36
Ibn Masʿūd 8, 9, 13, 25, 28, 39, 40
imnuri islamice 53
inimă 30, 39, 40, 42, 43, 50
instrumente muzicale 5, 23, 38, 39, 46, 47, 52
ipocrizie 42, 43
lanț 28, 33, 34, 35, 37, 38
maʿāzif 32, 38
vin 19, 38, 42, 47, 49
vorbirea deșartă 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

CORAN, SUNNA ȘI ÎNDRUMARE

Cântările și instrumentele muzicale

Dovezi și explicații din învățătura islamică.

Ibn Bāz cercetează versetele și relatările invocate în această chestiune, răspunde unor obiecții și prezintă cuvintele învățaților despre urmările cântării asupra inimii. Volumul cuprinde și răspunsul său despre imnurile islamice.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro